

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

14. září 2017*

„Řízení o předběžné otázce – Směrnice 2004/38/ES – Směrnice 2008/115/ES – Právo na volný pohyb a pobyt na území členských států – Pobyt státního příslušníka členského státu na území jiného členského státu i přes zákaz pobytu na území tohoto státu – Legalita rozhodnutí o zrušení osvědčení o registraci jeho autorem *ab initio* a druhé rozhodnutí o vyhoštění – Možnost dovolávat se prostřednictvím námitky protiprávnosti dřívějšího rozhodnutí – Povinnost překladu

Ve věci C-184/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (správní soud prvního stupně v Soluni, Řecko) ze dne 23. března 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 1. dubna 2016, v řízení

Ovidiu- Mihăiță Petrea

proti

Ypourgos Esoterikon kai Dioikitikis Anasygrotisis,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta, předsedkyně senátu, E. Regan, J.-C. Bonichot (zpravodaj), A. Arabadžev a C. G. Fernlund, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: R. Schiano, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 2. února 2017,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za O.-M. Petreu S. Dima a A. Muntean, dikigoroí,
- za řeckou vládu D. Katopodisem a A. Magrippi, jako zmocněnci,
- za belgickou vládu C. Pochet a L. Van den Broeck, jako zmocněnkyněmi,
- za dánskou vládu M. S. Wolff a C. Thorningem, jako zmocněnci,
- za vládu Spojeného království S. Brandonem a C. Brodie, jako zmocněnci, ve spolupráci s B. Laskem, barrister,

* Jednací jazyk: řečtina.

– za Evropskou komisi E. Montaguti a M. Konstantinidisem, jako zmocněnci,
po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 27. dubna 2017,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 27, 28 a 30 až 32 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46), čl. 6 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. 2008, L 348, s. 98), jakož i zásad efektivity a ochrany legitimního očekávání.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi O.-M. Petreou a Ypourgos Dimosias Taxis kai Prostasias tou Politi (ministr pro veřejný pořádek a ochranu občanů), nyní Ypourgos Esoterikon kai Dioikitikis Anasygkrotisis (ministr pro vnitřní záležitosti a správní reformu), ohledně legality správního rozhodnutí, kterým zmíněný ministr zrušil osvědčení o registraci, které bylo vydáno O.-M. Petreovi a kterým mu bylo nařízeno, aby se vrátila do Rumunska.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 2004/38

- 3 V bodě 11 odůvodnění směrnice 2004/38 je uvedeno:
„Základní a individuální právo pobytu v jiném členském státě je občanům Unie přiznáno přímo Smlouvou a nezávisí na splnění správních postupů.“
- 4 Článek 8 odst. 1 a 2 této směrnice stanoví:
„1. Aniž je dotčen čl. 5 odst. 5, může [hostitelský] členský stát u pobytu delšího než tři měsíce požadovat po občanech Unie, aby se zaregistrovali u příslušných orgánů.
2. Lhůta pro registraci nesmí být kratší než tři měsíce ode dne příjezdu. Osvědčení o registraci s uvedením jména a adresy registrované osoby a datem registrace je vystaveno okamžitě. Při nesplnění požadavku registrace může osoba podléhat přiměřeným a nediskriminačním sankcím.“
- 5 V článku 15 odst. 1 zmíněné směrnice se uvádí:
„Na veškerá rozhodnutí o omezení volného pohybu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků z jiných důvodů než veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví se obdobně použijí postupy stanovené v člácích 30 a 31.“

6 Podle čl. 27 odst. 1 a 2 této směrnice platí:

„1. S výhradou této kapitoly smějí členské státy omezit svobodu pohybu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků bez ohledu na státní příslušnost z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Tyto důvody nesmějí být uplatňovány k hospodářským účelům.

2. Opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje.

Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná.“

7 Článek 28 odst. 1 směrnice 2004/38 stanoví:

„Před přijetím rozhodnutí o vyhoštění z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti vezme hostitelský členský stát v úvahu skutečnosti, jako je délka pobytu dotyčné osoby na jeho území, věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenská a kulturní integrace v hostitelském členském státě a intenzita vazeb na zemi původu.“

8 Podle článku 30 této směrnice platí:

„1. Rozhodnutí přijatá podle čl. 27 odst. 1 se dotyčným osobám oznamují písemně a takovým způsobem, aby mohly porozumět jejich obsahu a jejich důsledkům pro svou osobu.

2. Není-li to v rozporu se zájmy bezpečnosti státu, jsou dotyčné osoby přesně a úplně informovány o důvodech veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví, na nichž jsou založena rozhodnutí přijatá v jejich případě.

3. V oznámení rozhodnutí je uveden soud nebo správní orgán, u kterého může dotyčná osoba podat opravný prostředek, lhůta k jeho podání a popřípadě lhůta, kterou má osoba na opuštění území členského státu. S výjimkou odůvodněných naléhavých případů nesmí být lhůta na opuštění území kratší než jeden měsíc ode dne oznámení.“

9 Článek 31 uvedené směrnice stanoví:

„1. Dotyčné osoby mají v hostitelském členském státě přístup k soudním a případně správním opravným řízením za účelem přezkumu rozhodnutí přijatých vůči nim z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví.

2. Je-li součástí návrhu na opravný prostředek proti rozhodnutí o vyhoštění nebo návrhu na soudní přezkum tohoto rozhodnutí žádost o předběžné opatření pozastavující výkon tohoto rozhodnutí, nesmí ke skutečnému vyhoštění dojít před vydáním rozhodnutí o tomto předběžném opatření, s výjimkou těchto případů:

- je-li rozhodnutí o vyhoštění založeno na předchozím soudním rozhodnutí, nebo
- měly-li dotyčné osoby již dříve přístup k soudnímu přezkumu, nebo
- zakládá-li se rozhodnutí o vyhoštění na naléhavých důvodech veřejné bezpečnosti podle čl. 28 odst. 3.

3. V opravném řízení je umožněno posouzení zákonnosti rozhodnutí, skutečností a okolností, na kterých je založeno. Toto řízení zajišťuje, že rozhodnutí není nepřiměřené, zejména s ohledem na požadavky stanovené v článku 28.

4. Členské státy mohou zakázat dotyčn[é] osob[ě] pobyt na svém území v průběhu opravného řízení, ale nesmějí jí bránit osobně vystoupit na svou obhajobu, kromě případů, kdy by její přítomnost mohla způsobit závažné narušení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti nebo kdy se opravný prostředek nebo soudní přezkum týkají odepření vstupu na území.“

10 V článku 32 směrnice 2004/38 je uvedeno:

„1. Osoby, kterým byl zakázán pobyt z důvodů veřejného pořádku[,] [...] veřejné bezpečnosti [nebo veřejného zdraví], mohou po uplynutí přiměřené lhůty, která závisí na okolnostech, avšak nejdéle po uplynutí tří let od vykonání pravomocného rozhodnutí o zákazu pobytu přijatého v souladu s právem [Unie], podat žádost o zrušení zákazu pobytu odůvodněnou skutečnostmi nasvědčujícími tomu, že došlo k podstatné změně okolností, kterými bylo rozhodnutí o zákazu pobytu odůvodněno.

Dotyčný členský stát rozhodne o této žádosti do šesti měsíců od jejího podání.

2. Po dobu posuzování své žádosti nemají osoby uvedené v odstavci 1 právo vstoupit na území dotyčného členského státu.“

11 V článku 37 této směrnice je uvedeno:

„Touto směrnicí nejsou dotčeny právní a správní předpisy členských států, které jsou příznivější pro osoby spadající do působnosti této směrnice.“

Směrnice 2008/115

12 Článek 1 směrnice 2008/115 stanoví:

„Tato směrnice stanoví společné normy a postupy, které jsou v členských státech používány při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí v souladu se základními právy jakožto obecnými zásadami práva [Unie] i s mezinárodním právem, včetně závazků v oblasti ochrany uprchlíků a dodržování lidských práv.“

13 Článek 2 odst. 1 této směrnice stanoví:

„Tato směrnice se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí neoprávněně pobývajících na území členského státu.“

14 V článku 6 odst. 1 zmíněné směrnice je uvedeno:

„Členské státy vydají rozhodnutí o navrácení každému státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá neoprávněně na jejich území, aniž jsou dotčeny výjimky uvedené v odstavcích 2 až 5.“

15 V článku 12 této směrnice je uvedeno:

„1. Rozhodnutí o navrácení, a pokud jsou vydávána, rozhodnutí o zákazu vstupu a rozhodnutí o vyhoštění se vydávají v písemné podobě a uvádějí se v nich věcné i právní důvody a informace o dostupných prostředcích právní nápravy.

[...]

2. Členské státy na požádání poskytnou písemný nebo ústní překlad hlavních prvků rozhodnutí týkajících se navrácení a uvedených v odstavci 1, včetně informací o dostupných prostředcích právní nápravy, v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí.

3. Členské státy se mohou rozhodnout nepoužít odstavec 2 u státních příslušníků třetích zemí, kteří neoprávněně vstoupili na území členského státu a kteří následně v tomto členském státě neobdrželi povolení k pobytu ani oprávnění k pobytu.

V takovém případě se rozhodnutí týkající se navrácení uvedená v odstavci 1 vydávají v podobě standardního formuláře podle vnitrostátních právních předpisů.

Členské státy poskytují obecné informační přehledy vysvětlující hlavní části standardního formuláře alespoň v pěti jazycích, které jsou nejčastěji používány nelegálními migranty vstupujícími do daného členského státu nebo kterým tito migranti nejčastěji rozumějí.“

Řecké právo

16 Směrnice 2004/38 byla provedena výnosem prezidenta 106/2007 o svobodě pohybu a pobytu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků na řeckém území (FEK A' 135/21.6.2007).

17 Směrnice 2008/115 byla provedena zákonem 3907/2011 o azylových orgánech a orgánech prvního přijetí, navrácení neoprávněně pobývajících osob, povolení k pobytu a dalších otázkách (FEK A' 7/26.1.2011).

18 Článek 40 odst. 1 a 2 tohoto zákona stanoví:

„1. Na navrácení osob, které požívají práva na volný pohyb podle čl. 2 odst. 5 Schengenského hraničního kodexu a výnosu prezidenta 106/2007, se uplatní ustanovení kapitoly C tohoto zákona týkající se orgánů, postupů, procesních záruk a soudní ochrany cizinců při navrácení, neobsahují-li články 22 až 24 výnosu prezidenta 106/2007 příznivější úpravu.

2. Co se týče hmotněprávních podmínek a pravidel pro přijímání rozhodnutí o navrácení osob uvedených v předchozím odstavci, i nadále se uplatní články 22 až 24 výnosu prezidenta 106/2007.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

19 Z předkládacího rozhodnutí plyne, že rumunský státní příslušník O.-M. Petrea byl v roce 2011 odsouzen Monomeles Plimmeleiodikeio Peiraia (trestní soud v Pireu, Řecko) k trestu odnětí svobody v délce osmi měsíců s podmíněným odkladem na tři roky za trestný čin loupeže ve spolupachatelství.

20 Rozhodnutím ze dne 30. října 2011 řecký správní orgán rozhodl o jeho vyhoštění do Rumunska s odůvodněním, že představoval závažné ohrožení veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti, a do 30. října 2018 ho zařadil do vnitrostátní evidence nežádoucích cizinců a Schengenského informačního systému, takže mu byl až do uvedeného dne zakázán vstup na řecké území.

21 V tomto rozhodnutí bylo uvedeno, že O.-M. Petreovi byla dne 27. října 2011 zaslána informační příručka pro vyhošťované cizince, ve které byl v jazyce, který ovládal, informován o svých právech, dostupných opravných prostředcích a o možnosti požádat o písemný nebo ústní překlad důležitých částí rozhodnutí o navrácení.

- 22 Dne 1. listopadu 2011 O.-M. Petrea písemně prohlásil, že se vzdává práva na všechny opravné prostředky a chce se vrátit do země svého původu. K jeho vyhoštění do tohoto členského státu došlo dne 5. listopadu 2011.
- 23 Dne 1. září 2013 se O.-M. Petrea do Řecka vrátil a dne 25. září 2013 podal žádost o osvědčení o registraci coby občan Unie, které mu bylo vydáno téhož dne.
- 24 Ovšem poté, co orgány cizinecké policie zjistily, že se na O.-M. Petreu stále vztahuje zákaz vstupu na území, rozhodly dne 14. října 2014 o zrušení tohoto osvědčení a navrácení O.-M. Petrey do Rumunska.
- 25 O.-M. Petrea podal proti tomuto rozhodnutí ve správním řízení odvolání, ve kterém namítl, že mu rozhodnutí o vyhoštění ze dne 30. října 2011 nebylo v rozporu s požadavky článku 30 směrnice 2004/38 písemně oznámeno v jazyce, kterému by rozuměl, a že již v žádném případě nepředstavuje hrozbu pro veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost.
- 26 Toto odvolání bylo zamítnuto rozhodnutím ze dne 10. listopadu 2014 s odůvodněním, že se na O.-M. Petreu stále vztahuje zákaz pobytu. O.-M. Petrea byl rovněž vyzooměn o tom, že se nemůže prostřednictvím námitek dovolávat protiprávnosti rozhodnutí o vyhoštění ze dne 30. října 2011.
- 27 O.-M. Petrea se u Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (správní soud prvního stupně v Soluni, Řecko) domáhá zrušení posledně uvedeného rozhodnutí a rozhodnutí ze dne 14. října 2014.
- 28 Za těchto okolností se Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (správní soud prvního stupně v Soluni) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Musí být články 27 a 32 směrnice 2004/38, ve spojení s články 45 a 49 SFEU a s ohledem na procesní autonomii členských států a zásady [ochrany] legitimního očekávání a řádné správy, vykládány v tom smyslu, že ukládají nebo umožňují zrušení osvědčení o registraci občana Unie, které bylo dříve vydáno státnímu příslušníkovi jiného členského státu podle čl. 8 odst. 1 výnosu prezidenta 106/2007, a přijetí opatření k navrácení této osoby hostitelským státem, pokud tato osoba nehledě na skutečnost, že byla na základě rozhodnutí o zákazu pobytu přijatého z důvodů veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti zařazena do vnitrostátní evidence nežádoucích cizinců, znovu vstoupila na území dotyčného členského státu a zahájila tam podnikatelskou činnost, aniž podala žádost o zrušení zákazu pobytu postupem upraveným v článku 32 směrnice 2004/38, a to za situace, kdy je rozhodnutí o zákazu pobytu považováno za samostatný důvod veřejného pořádku, který odůvodňuje zrušení osvědčení o registraci občana členského státu?
- 2) Lze v případě kladné odpovědi na předchozí otázku nahlížet na tento případ jako na neoprávněný pobyt občana členského státu na území hostitelského členského státu, takže je možné, aby orgán příslušný ke zrušení osvědčení o registraci přijal na základě čl. 6 odst. 1 směrnice 2008/115 rozhodnutí o navrácení, a to nehledě na skutečnost, že osvědčení o registraci podle všeobecně přijímaného názoru není právním titulem k pobytu v zemi a že se směrnice 2008/115 *ratione personae* vztahuje pouze na státní příslušníky třetích zemí?
- 3) V případě záporné odpovědi na tutéž otázku, zruší-li vnitrostátní orgány v rámci procesní autonomie hostitelského členského státu osvědčení o registraci občana jiného členského státu, které není právním titulem k pobytu v zemi, z důvodů veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti, a zároveň na tuto osobu uplatní opatření k navrácení, lze mít za to, že se podle správné právní kvalifikace jedná o jediný správní akt správního vyhoštění podle článků 27 a 28 směrnice 2004/38, který podléhá soudnímu přezkumu za podmínek upravených v těchto ustanoveních, která stanoví potenciálně jediný postup správního vyhoštění občanů Unie z území hostitelského členského státu?

- 4) Brání zásada efektivity v případě kladné i záporné odpovědi na první a druhou předběžnou otázku praxi vnitrostátních soudů, která správním orgánům, a v důsledku toho i příslušným soudům, jimž je předložen spor, zakazuje, aby v souvislosti se zrušením osvědčení o registraci občana Unie nebo s rozhodnutím hostitelského členského státu o vyhoštění, které je odůvodněno zákazem pobytu vztahujícím se na státního příslušníka jiného členského státu, zkoumaly, zda byly při přijetí rozhodnutí o zákazu pobytu dodrženy procesní záruky upravené v člancích 30 a 31 směrnice 2004/38?
- 5) V případě kladné odpovědi na předchozí otázku, vyplývá pro příslušné správní orgány členského státu z článku 32 směrnice 2004/38 povinnost vždy oznámit dotyčnému státnímu příslušníkovi jiného členského státu rozhodnutí o jeho vyhoštění v jazyce, kterému rozumí, aby mohl účinně uplatnit procesní práva, která mu přiznávají uvedená ustanovení této směrnice, a to bez ohledu na skutečnost, zda o to tato osoba požádala?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 29 Ze znění předkládacího rozhodnutí vyplývá, že Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis (správní soud prvního stupně v Soluni) má za to, že rozhodnutím o vyhoštění ze dne 30. října 2011 bylo O.-M. Petreovi nařízeno, aby opustil řecké území, a dále mu bylo do 30. října 2018 zakázáno, aby na toto území znovu vstoupil. S ohledem na otázky položené Soudnímu dvoru je tudíž třeba toto rozhodnutí považovat za rozhodnutí o zákazu pobytu.
- 30 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že cílem první otázky je v podstatě zjistit, zda směrnice 2004/38, konkrétně její články 27 a 32, jakož i zásada ochrany legitimního očekávání brání tomu, aby členský stát zrušil osvědčení o registraci nesprávně vydané občanovi Unie, na kterého se stále vztahuje zákaz pobytu, a pouze na základě zjištění, že rozhodnutí o zákazu pobytu je stále platné, vůči němu přijal rozhodnutí o vyhoštění.
- 31 Předkládající soud se táže zejména na to, zda článek 27 směrnice 2004/38 ukládá příslušným orgánům, aby v této souvislosti ověřily, zda dotyčná osoba stále představuje skutečné ohrožení veřejného pořádku, nebo zda má vycházet z posouzení provedeného ke dni přijetí původního rozhodnutí, v projednávaném případě rozhodnutí ze dne 30. října 2011.
- 32 Co se předně týče zrušení osvědčení o registraci jeho autorem *ab initio*, Soudní dvůr rozhodl, že právo státních příslušníků členského státu vstoupit na území jiného členského státu a pobývat tam za účely stanovenými Smlouvou o ES je právem, které přímo přiznává tato Smlouva nebo popřípadě ustanovení, která byla přijata k jejímu provedení. Vydání povolení k pobytu státnímu příslušníkovi členského státu je tedy třeba považovat nikoliv za konstitutivní právní akt, nýbrž za akt, kterým členský stát osvědčuje individuální situaci státního příslušníka jiného členského státu s ohledem na ustanovení unijního práva (rozsudek ze dne 21. července 2011, Dias, C-325/09, EU:C:2011:498, bod 48 a citovaná judikatura).
- 33 Stejně jako nelze mít z důvodu této deklaratorní povahy za to, že pobyt občana je nelegální ve smyslu unijního práva pouze proto, že tento občan nemá povolení k pobytu, pobyt občana nelze považovat za legální ve smyslu unijního práva pouze na základě skutečnosti, že mu bylo vydáno platné povolení k pobytu (rozsudek ze dne 21. července 2011, Dias, C-325/09, EU:C:2011:498, bod 54).
- 34 Jak v této souvislosti uvedl generální advokát v bodě 42 svého stanoviska, takový přístup se *a fortiori* uplatní v rámci Smlouvou o FEU, jak je ostatně zmíněno v bodě 11 odůvodnění směrnice 2004/38.

- 35 Takovou deklaratorní povahu má tudíž i osvědčení o registraci podle čl. 8 odst. 2 směrnice 2004/38, takže vydání tohoto dokumentu nemůže samo o sobě založit legitimní očekávání dotyčné osoby v souvislosti s jejím právem pobytu na území dotčeného členského státu.
- 36 Ve věci dotčené v původním řízení kromě toho nelze z žádné z okolností popsaných v předkládacím rozhodnutí dovodit, že by příslušné orgány dotyčnou osobu nějak konkrétně ujišťovaly a vyvolaly tím u ní určité naděje na přiznání práva pobytu.
- 37 Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, kromě toho vyplývá, že řecké správní orgány zdůvodnily zrušení osvědčení o registraci legitimním způsobem, konkrétně tím, že bylo vydáno omylem.
- 38 Z výše uvedeného vyplývá, že za takových okolností, jaké nastaly ve věci v původním řízení, je třeba konstatovat, že směrnice 2004/38 ani zásada ochrany legitimního očekávání nebrání zrušení osvědčení o registraci, které je upraveno v čl. 8 odst. 2 této směrnice, jeho autorem *ab initio*.
- 39 Co se týče podmínek přijetí rozhodnutí o navrácení za takových okolností, jaké nastaly ve věci v původním řízení, je třeba připomenout, že čl. 27 odst. 1 směrnice 2004/38 stanoví, že s výhradou kapitoly VI smějí členské státy omezit svobodu pohybu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků bez ohledu na státní příslušnost z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. V článku 27 odst. 2 této směrnice je mimo jiné uvedeno, že osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti.
- 40 Co se týče čl. 28 odst. 1 uvedené směrnice, ten ukládá příslušným orgánům, aby před přijetím rozhodnutí o vyhoštění z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti vzaly v úvahu skutečnosti, jako je délka pobytu dotyčné osoby na jeho území, věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenská a kulturní integrace v hostitelském členském státě a intenzita vazeb na zemi původu.
- 41 Tato ustanovení, která se vztahují na všechna rozhodnutí o vyhoštění, se tudíž uplatní především na rozhodnutí o zákazu pobytu, jež výslovně zmiňuje článek 32 směrnice 2004/38.
- 42 Ačkoliv směrnice 2004/38 neobsahuje konkrétní ustanovení týkající se případu, kdy se osoba, na kterou se vztahuje takový zákaz, v rozporu s tímto zákazem do dotčeného členského státu vrátí, ze všech ustanovení této směrnice a konkrétně těch, která upravují případné zrušení takového zákazu, vyplývá, že příslušné orgány mají pravomoci k tomu, aby zajistily jeho dodržení.
- 43 V tomto ohledu je třeba uvést, že směrnice 2004/38 upravuje podmínky, za kterých mohou příslušné orgány tento zákaz zrušit z důvodu změny okolností.
- 44 V článku 32 odst. 1 prvním pododstavci směrnice 2004/38 je totiž uvedeno, že osoby, kterým byl zakázán pobyt, mohou po uplynutí přiměřené lhůty, která závisí na okolnostech, avšak nejdéle po uplynutí tří let od vykonání rozhodnutí o zákazu pobytu, podat žádost o zrušení, která dokládá, že došlo k podstatné změně okolností, kterými bylo přijetí tohoto rozhodnutí odůvodněno.
- 45 V článku 32 odst. 2 této směrnice je však uvedeno, že tyto osoby nemají po dobu posuzování své žádosti „právo vstoupit na území“ dotyčného členského státu.
- 46 Ze znění těchto ustanovení tudíž výslovně plyne, že směrnice 2004/38 členskému státu nikterak nebrání v tom, aby vůči osobě, která podala podle čl. 32 odst. 1 této směrnice žádost o zrušení zákazu pobytu, který se na ni vztahuje, přijal rozhodnutí o navrácení, pokud nebude této žádosti vyhověno.
- 47 To platí i v případě, kdy se dotyčná osoba, tak jako ve věci v původním řízení, vrátí na území dotčeného členského státu, ačkoliv nepožádala o zrušení zákazu pobytu, který se na ni vztahuje.

- 48 Co se týče otázky, zda příslušné orgány musí znovu ověřit, zda jsou splněny podmínky stanovené v člancích 27 a 28 směrnice 2004/38, ze samotné povahy zákazu pobytu vyplývá, že platí, dokud není zrušen, a že tyto orgány mohou vůči dotyčné osobě přijmout nové rozhodnutí o vyhoštění pouze na základě zjištění o porušení tohoto zákazu.
- 49 S ohledem na výše uvedené je tedy třeba na první otázku odpovědět tak, že směrnice 2004/38 ani zásada ochrany legitimního očekávání nebrání tomu, aby členský stát zrušil osvědčení o registraci nesprávně vydané občanu Unie, na kterého se stále vztahuje zákaz pobytu, a pouze na základě zjištění, že zákaz pobytu stále platí, vůči němu přijal rozhodnutí o vyhoštění.

Ke druhé a třetí otázce

- 50 Podstatou druhé a třetí otázky předkládajícího soudu, které je třeba posoudit společně, je, zda unijní právo brání tomu, aby bylo takové rozhodnutí o navrácení občana Unie, o jaké se jedná ve věci v původním řízení, přijato týmiž orgány a týmž postupem jako rozhodnutí o navrácení neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země uvedeného v čl. 6 odst. 1 směrnice 2008/115.
- 51 Předkládající soud zdůvodňuje uvedené otázky tím, že vnitrostátní zákonodárce se rozhodl uplatnit na státní příslušníky členských států některá procesní ustanovení směrnice 2008/115 vztahující se na státní příslušníky třetích zemí, není-li příznivější vnitrostátní úprava.
- 52 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že členské státy mohou při určení příslušných orgánů a postupu pro přijetí takového rozhodnutí o navrácení občana Unie, o jaké se jedná ve věci v původním řízení, vycházet z ustanovení směrnice 2008/115, nebrání-li tomu žádné ustanovení unijního práva (obdobně viz usnesení ze dne 10. února 2004, Mavrona, C-85/03, EU:C:2004:83, bod 20).
- 53 Určení orgánů příslušných k přijímání různých opatření podle směrnice 2004/38 totiž spadá do procesní autonomie členských států, jelikož směrnice v tomto směru neobsahuje žádnou úpravu.
- 54 Co se týče příslušného postupu, z předkládacího rozhodnutí vyplývá nejen to, že směrnice 2008/115, na kterou odkazuje vnitrostátní právo dotčené v původním řízení, v kapitole III stanoví, že se uplatní procesní ochrana, ale zejména to, že podle tohoto práva lze v každém případě uplatnit pouze ta prováděcí opatření směrnice 2004/38, která jsou příznivější pro občana Unie.
- 55 Na základě žádné skutečnosti, která vyplývá ze spisu, jež má Soudní dvůr k dispozici, tudíž nelze dovodit, že by směrnice 2004/38 bránila tomu, aby bylo takové rozhodnutí o navrácení, o jaké se jedná ve věci v původním řízení, přijato týmiž orgány a týmž postupem jako rozhodnutí o navrácení neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země podle čl. 6 odst. 1 směrnice 2008/115.
- 56 S ohledem na výše uvedené je třeba na druhou a třetí otázku odpovědět tak, že směrnice 2004/38 a 2008/115 nebrání tomu, aby bylo takové rozhodnutí o navrácení občana Unie, o jaké se jedná ve věci v původním řízení, přijato týmiž orgány a týmž postupem jako rozhodnutí o navrácení neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země uvedeného podle čl. 6 odst. 1 směrnice 2008/115, a to pod podmínkou, že se uplatní prováděcí opatření směrnice 2004/38, která jsou pro uvedeného občana Unie příznivější.

Ke čtvrté otázce

- 57 V rámci čtvrté otázky se předkládající soud táže, zda zásada efektivity brání soudní praxi, podle které se státní příslušník členského státu, na kterého se za takových okolností, jaké nastaly ve věci v původním řízení, vztahuje rozhodnutí o navrácení, nemůže na podporu opravného prostředku namířeného proti tomuto rozhodnutí dovolávat protiprávnosti rozhodnutí o zákazu pobytu, které vůči němu bylo dříve přijato.

- 58 Z ustálené judikatury Soudního dvora v tomto ohledu vyplývá, že při neexistenci unijní právní úpravy je na členských státech, aby určily příslušné soudy a upravily procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva. Tyto podmínky ovšem nesmějí v praxi znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat výkon práv přiznaných unijním právním řádem (rozsudky ze dne 29. dubna 2004, Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 80, jakož i ze dne 13. března 2014, Global Trans Lodzhistik OOD, C-29/13 a C-30/13, EU:C:2014:140, bod 33).
- 59 Unijní právo nikterak nebrání tomu, aby vnitrostátní právo neumožňovalo namítat proti takovému individuálnímu aktu, jako je rozhodnutí o navrácení, protiprávnost pravomocného rozhodnutí o zákazu pobytu, buď proto, že uplynula lhůta k podání opravného prostředku proti tomuto rozhodnutí, nebo proto, že opravný prostředek, který proti němu byl podán, byl zamítnut.
- 60 Jak totiž Soudní dvůr již několikrát rozhodl, stanovení přiměřených lhůt pro podávání opravných prostředků v zájmu právní jistoty, která chrání jednotlivce i dotčené správní orgány, je slučitelné s unijním právem (rozsudek ze dne 17. listopadu 2016, Stadt Wiener Neustad, C-348/15, EU:C:2016:882, bod 41 a citovaná judikatura).
- 61 Dotyčná osoba však musí mít skutečnou možnost původní rozhodnutí o zákazu pobytu včas napadnout a dovolávat se ustanovení směrnice 2004/38.
- 62 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že O.-M. Petrea ve věci v původním řízení namítá, že rozhodnutí o zákazu pobytu ze dne 30. října 2011, na jehož základě bylo přijato rozhodnutí o vyhoštění ze dne 14. října 2014, mu nebylo oznámeno za podmínek, které splňují požadavky článku 30 směrnice 2004/38, tj. takovým způsobem, „aby mohl[...] porozumět je[ho] obsahu a je[ho] důsledkům pro svou osobu“. V takovém případě by zásada efektivity bránila tomu, aby bylo konstatováno, že uplynula lhůta k podání opravného prostředku proti prvnímu rozhodnutí, a protiprávnost tohoto rozhodnutí by bylo možné namítat i na podporu opravného prostředku namířeného proti druhému rozhodnutí.
- 63 V projednávaném případě z předkládacího rozhodnutí podle všeho vyplývá, že O.-M. Petrea o rozhodnutí ze dne 30. října 2011 věděl, řídil se jím a před jeho přijetím mu rovněž byla doručena informační příručka pro vyhošťované cizince, ve které byl v jazyce, který ovládal, informován o svých právech, dostupných opravných prostředcích a o možnosti požádat o písemný nebo ústní překlad důležitých částí rozhodnutí o navrácení. Vše nadto nasvědčuje tomu, že dotyčná osoba písemně prohlásila, že se vzdává práva na všechny opravné prostředky proti rozhodnutí ze dne 30. října 2011.
- 64 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že dotyčná osoba měla k dispozici dostatek informací, na jejichž základě se mohla před soudem dovolávat případného porušení požadavků týkajících se oznámení, které jsou zakotveny v článku 30 směrnice 2004/38; tuto skutečnost však musí ověřit předkládající soud.
- 65 Na čtvrtou otázku je tudíž třeba odpovědět tak, že zásada efektivity nebrání soudní praxi, podle které se státní příslušník členského státu, na kterého se za takových okolností, jaké nastaly ve věci v původním řízení, vztahuje rozhodnutí o navrácení, nemůže na podporu opravného prostředku namířeného proti tomuto rozhodnutí dovolávat protiprávnosti rozhodnutí o zákazu pobytu, které vůči němu bylo dříve přijato, pokud měla dotyčná osoba skutečnou možnost posledně uvedené rozhodnutí včas napadnout z hlediska ustanovení směrnice 2004/38.

K páté otázce

- 66 Předně je třeba uvést, že předkládající soud poukazuje v rámci páté otázky na článek 32 směrnice 2004/38 týkající se doby platnosti rozhodnutí o zákazu pobytu, zatímco ze znění jeho otázky zjevně plyne, že tato otázka souvisí s článkem 30 uvedené směrnice týkajícím se oznamování rozhodnutí přijatých podle čl. 27 odst. 1 této směrnice.
- 67 Z předkládacího rozhodnutí kromě toho vyplývá, že dotyčná osoba nepožádala o překlad rozhodnutí ze dne 30. října 2011.
- 68 Je tudíž třeba konstatovat, že podstatou páté otázky předkládajícího soudu je, zda článek 30 směrnice 2004/38 vyžaduje, aby bylo rozhodnutí přijaté podle čl. 27 odst. 1 této směrnice oznámeno dotyčné osobě v jazyce, kterému rozumí, ačkoliv o to tato osoba nepožádala.
- 69 Předně je třeba uvést, že takový požadavek nevyplývá ze znění čl. 30 odst. 1 uvedené směrnice, který obecně stanoví, že rozhodnutí přijatá podle čl. 27 odst. 1 této směrnice se dotyčným osobám oznamují písemně a „takovým způsobem, aby mohly porozumět jejich obsahu a jejich důsledkům pro svou osobu“.
- 70 Z přípravných prací ke směrnici 2004/38, konkrétně z návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států [COM(2001)257 final], dále vyplývá, že čl. 30 odst. 1 směrnice 2004/38 nestanoví, že by rozhodnutí o vyhoštění muselo být přeloženo do jazyka dotyčné osoby, nýbrž ukládá členským státům povinnost přijmout veškerá vhodná opatření, kterými bude zajištěno, aby dotyčný v souladu s tím, jak rozhodl Soudní dvůr v rozsudku ze dne 18. května 1982, Adoui a Cornuaille (115/81 a 116/81, EU:C:1982:183, bod 13), porozuměl obsahu a důsledkům tohoto rozhodnutí pro svou osobu.
- 71 Nakonec je třeba konstatovat, že pokud jde o rozhodnutí o navrácení přijatá vůči státním příslušníkům třetích zemí, čl. 12 odst. 2 směrnice 2008/115 stanoví, že členské státy na požádání poskytnou písemný nebo ústní překlad hlavních prvků rozhodnutí týkajících se navrácení, včetně informací o dostupných prostředcích právní nápravy, v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí.
- 72 S ohledem na výše uvedené je třeba na pátou otázku odpovědět tak, že článek 30 směrnice 2004/38 sice ukládá členským státům povinnost přijmout veškerá vhodná opatření, aby zajistily, že dotyčný podle čl. 27 odst. 1 této směrnice porozumí obsahu a důsledkům přijatého rozhodnutí pro svou osobu, ale nevyžaduje, aby mu bylo toto rozhodnutí oznámeno v jazyce, kterému rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí, když o to nepožádal.

K nákladům řízení

- 73 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, ani zásada ochrany legitimního očekávání nebrání tomu, aby členský stát zrušil osvědčení**

o registraci nesprávně vydané občankovi Evropské unie, na kterého se stále vztahuje zákaz pobytu, a pouze na základě zjištění, že zákaz pobytu stále platí, vůči němu přijal rozhodnutí o vyhoštění.

- 2) Směrnice 2004/38, ani směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí nebrání tomu, aby bylo takové rozhodnutí o navracení občana Evropské unie, o jaké se jedná ve věci v původním řízení, přijato týmiž orgány a týmž postupem jako rozhodnutí o navracení neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země uvedeného v čl. 6 odst. 1 směrnice 2008/115, a to pod podmínkou, že se uplatní prováděcí opatření směrnice 2004/38, která jsou pro uvedeného občana Unie příznivější.
- 3) Zásada efektivity nebrání soudní praxi, podle které se státní příslušník členského státu, na kterého se za takových okolností, jaké nastaly ve věci v původním řízení, vztahuje rozhodnutí o navracení, nemůže na podporu opravného prostředku namířeného proti tomuto rozhodnutí dovolávat protiprávnosti rozhodnutí o zákazu pobytu, které vůči němu bylo dříve přijato, pokud měla dotyčná osoba skutečnou možnost posledně uvedené rozhodnutí včas napadnout z hlediska ustanovení směrnice 2004/38.
- 4) Článek 30 směrnice 2004/38 sice ukládá členským státům povinnost přijmout veškerá vhodná opatření, aby zajistily, že dotyčný podle čl. 27 odst. 1 této směrnice porozumí obsahu a důsledkům přijatého rozhodnutí pro svou osobu, ale nevyžaduje, aby mu bylo toto rozhodnutí oznámeno v jazyce, kterému rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí, když o to nepožádal.

Podpisy.